

„Jde z toho hrůza.“ Hlášení, jak moc jste zelení. Za 3 roky povinně

- CZ24 News | 5. dubna 2023

EU: Strašák v podobě hlášení ESG obchází Evropou. Reportování o „zelenosti“, sociální odpovědnosti a řízení firem se dotkne nejen korporátů, ale od roku 2026 se bude týkat i malých a středních podniků. I živnostníci to za 3 roky budou mít povinné. Firmy a OSVČ mají z ESG hrůzu: Dle výsledku totiž budou, či nebudou dostávat úvěry a postihování mohou být i jinak. Celý systém hlášení je navíc velmi neorganizovaný, zjistily ParlamentníListy.

Pod zkratkou ESG se skrývají slova *Enviromental, Social a Governing* (ekologický, sociální, řídicí). Dle evropské ESG směrnice, která vešla v povědomí už roku 2006, ale v širší míře se prosazuje až v posledních letech, mají firmy povinnost informovat veřejnost, jaké konkrétní dopady má jejich činnost v oblasti životního prostředí, sociální oblasti a řízení. Donedávna se s tímto pojmem setkávali hlavně bankéři a investoři. Pro většinu finančních institucí je totiž takzvaný ESG reporting povinný už od roku 2018.

Od 1. ledna 2023 se však začal vztahovat i na velké firmy s více než 250 zaměstnanci, obratem vyšším než 50 milionů eur a aktivitou vyšší než 43 milionu eur. Od 1. ledna 2026 pak povinnost reportovat údaje ESG případně i na malé a střední firmy.

Starosti a náklady navíc

Laicky řečeno, ESG prozradí, jak si firma stojí na žebříčku zelenosti, udržitelnosti, genderu, jaké prostředky vkládá do lobbingu, jak je transparentní vůči akcionářům atd.,“ vysvětluje ParlamentnímListům.cz podnikatel Filip W., jehož firma na výrobu obalových materiálů do směrnic ESG také spadá.

„Podle hodnoty ratingu ESG se k firmě bude přistupovat z hlediska úvěrů a investic, ale dá se předpokládat, že to bude mít i širší dopady – třeba ve formě obchodních spoluprací atd.,“ řekl ParlamentnímListům.cz Filip W. „Už dnes přitom platí, že tzv. *špinavé podnikání*, kam spadá třeba těžba uhlí nebo další obory spojené s dopadem na životní prostředí, má u bank stopku. Firmy tohoto typu tak nemohou realizovat svoje záměry a když se dostanou do potíží, nikdo jim nepomůže. Není to ve společenském zájmu.“

Konkrétně firma Filipa W. se s povinností reportovat ESG nevyrovnává zrovna nejlépe: „Nevím zatím přesně, jak to budeme zpracovávat. Učíme se za pochodu a upřímně, dost nás to zdržuje a obtěžuje.“

Mezi podnikateli prý panují zmatky. Firmy nejsou na další nálož administrativy připraveny: „Jsou to další náklady navíc, protože tu agendu musí někdo spravovat a vyhodnocovat. A buď se tedy naválí další práce na již stávající administrativní zaměstnance, nebo budeme muset přijmout nové,“ vysvětluje podnikatel.

Ten měl přitom velké problémy s energetickou krizí, kdy firma musela osekát náklady na minimum, aby provoz utáhla. ESG reportingem vzniká další nálož starostí navíc: „V podstatě, když se na ty body ESG podíváte, najdete tam smysluplné věci, které jako řádný hospodář a odpovědný podnikatel už přirozeně děláte, protože kdybyste je nedělal, tak byste zkrachoval. Pak tam jsou ale věci týkající se genderu, kvót, diverzity nebo lobbingu, což jsou témata, u kterých se firmy rozcházejí.“

Jak srovnat nesrovnatelné

Podle Filipa W. není prostě možné, aby například strojírenské firmy vykazovaly údaje na podobné úrovni, jako třeba firmy z oboru IT technologií: „To jsou úplně jiné světy, kde třeba porovnávat počet zaměstnaných žen nebo menšin, bude vždy ošemetné. Nebo jak chcete měřit míru spokojenosti zaměstnanců? Stejně tak některé firmy třeba ze stavebnictví mohou vynakládat v poměru k jiným firmám mnohonásobně víc peněz do lobbingu. A to je dobře, nebo špatně? Od jakého čísla lze říct – tohle je moc?“ zamýšlí se podnikatel.

V posledních letech má prý pocit, že se z firem stávají úřady: „Jsme kontrolováni ze všech stran. Jasně, nemůžeme tady řídit jako na Klondiku, ale ta míra dohledu nad podnikateli je opravdu enormní. Nezdráhám se říct, že občas hraničí až se šikanou.“

Politici jsou podle Filipa W. také úředníci: „Naprostá většina volených zástupců nikdy v životě nepodnikala. Nerozumí tomu a při svém rozhodování se nechávají ovlivnit míněním dalších úředníků na ministerstvech. To se týká jak České republiky, tak Bruselu, odkud k nám přicházejí i tyhle trendy typu ESG a podobně,“ říká ParlamentnímListům.cz Filip W.

Tlak z korporátů

Redakce s otázkami na ESG oslovila i Asociaci malých a středních podniků a živnostníků (ASMP). Zajímalo nás především, jak se ESG dotkne malých podnikatelů, kteří si už teď často stěžují na obtížné podmínky.

„Reportování ESG je velice rozsáhlá a administrativně náročná agenda, ze které už nyní mají malé a střední podniky hrůzu. Resp. ty podniky, které mají povědomí o tom, co ESG, tedy nefinanční reporting, znamená,“ sdělila ParlamentnímListům.cz Eva Svobodová, generální ředitelka a členka představenstva ASMP.

Obecně prý lze říct, že tuto problematiku malé a střední podniky aktuálně neřeší, neboť rok 2026 je pro ně příliš daleko. „Nyní podnikatelé potřebují udržet pozice po všech ranách poslední doby – covid, nedostatek materiálu a jeho zdražování, vysoké ceny energií, vysoká inflace, ale i tlak zaměstnanců na mzdy či vysoké úroky z úvěrů daly podnikatelům hrozně zabrat,“ vysvětluje Svobodová.

S ESG se dle ředitelky ASMP nejčastěji setkávají podniky, které spolupracují v subdodavatelském řetězci s velkými firmami: „Velké firmy tuto povinnost mají již od r. 2024. A ty menší firmy jsou tak od korporátů tlačeny, aby ESG také dodržovaly a reportovaly. Velké firmy totiž budou muset ESG reportovat za celý subdodavatelský řetězec, a proto potřebují, aby všechny jeho články nekazily čísla,“ popisuje strasti menších firem Svobodová. Problémem podle ní také je, že legislativa dosud přesně neurčuje, jak takový ESG report má přesně vypadat.

Agentura pro ESG

ESG bude veřejně přístupný údaj, detaily této agendy se však prý ještě ladí: „Zatím není uzavřen tento bod na evropské úrovni, ale očekává se, že report bude součástí výroční zprávy formou dodatečné tabulky nebo formuláře, kterou firmy zveřejňují v rejstříku. Co se týká obsáhlejší formy reportu, mohou jej firmy zveřejnit na svých webových stránkách. Potíž však je, že agenda spadá pod několik rezortů – finanční a ekonomické záležitosti pod Ministerstvo financí, environmentální pod Ministerstvo životního prostředí, sociální pod MPSV. Dost nás děsí představa, že by mohla vzniknout nová „agentura pro ESG,“ obává se předsedkyně ASMP.

Organizace reportování ESG také předpokládá časovou a administrativní náročnost, i tomu se firmy

musí přizpůsobit. Zatímco velké firmy budou mít svého ESG manažera, ty menší si s tím budou muset poradit jinak: „V malých firmách to bude na majiteli ve spolupráci s dalšími zaměstnanci z příslušných agend (HR, nakládání s odpady atd.). Vzhledem k časové náročnosti na zpracování ESG reportu se nabízí již dnes řada firem, poradců a konzultantů, kteří nabízejí své služby pro tuto oblast. Velké firmy už nyní avizují, že pro ně budou směrodatné jen určité certifikované reporty.“

To však s sebou nese, jak výše uvedl i Filip W., zvýšené náklady. „Reporting ESG zabere mnoho času lidí ve firmě, kteří by jej potřebovali pro svou práci, anebo bude muset firma zaplatit externí službu,“ říká Eva Svobodová.

Ti nejmenší s největšími starostmi

Generální ředitelka Asociace malých a středních podniků také připouští, že nejhůře na tom budou drobní živnostníci: „Čím menší podnikatel, tím větší administrativní a finanční zátěž pro něj, tedy opět negativní. Ale je třeba počkat na přesné zadání z evropské úrovně – v návaznosti na předmět podnikání daného podnikatele nebo firmy se očekává, že každá firma se zaměří více na něco jiného – kdo podniká v sociální oblasti, tak na oblast sociální, kdo v environmentální, tak na oblast životního prostředí atd.“

Pokud jde o postihy pro firmy, které nebudou mít dobré ESG skóre, ani na tomto poli ještě není nic jasné: „Není totiž ještě hotovo finální zadání z evropské úrovně, a tedy ani sankce. Zcela určitě něco z ESG firmy plní už nyní, aniž by na to měly strategie a reportovaly o tom. Tedy bude třeba shromáždit tyto informace, utřídit to, co už mají splněno, a na tom začít postupně stavět,“ myslí si Svobodová.

Asociace malých a středních podniků a živnostníků prý také připravuje na 2. čtvrtletí tohoto roku velkou osvětovou kampaň v rámci projektu *Rok udržení podnikání 2023*.

„Obecně lze říci, že připraveným štěstí přeje,“ uzavřela pro ParlamentníListy.cz téma ESG předsedkyně AMSP.

[ZDROJ](#)